

vér«, a hogyan Göthe írja »Faust«-jában. Mióta Pasteur meglátta a mikróbiomokat és amióta kitudódott, hogy a különféle minőségű vér-folyadékoknak megvan az a hatalmuk, hogy majd az egyik fajta, majd a másik fajta betegségbaczillusokat megölik, azóta a vérnek is visszatért a régi becsülete és a »vérgyógymódok« is kezdenek szaporodni.

Hát megint a régieknek volt igazuk? — Csakugyan ilyenformán van a dolog. Csakhogy ők inkább sejtették, a mit mi most tudni kezdünk. Hiszen majdnem minden igazságot előbb megsejt az emberi ész — a bizonyítékok, az apodiktikus biztosság csak később szoktak beköszönteni; nem ritkán tévedések útvesztőin át vezető keservességek árán. Egyébiránt a régi barbárok talán több praxissal is dicsekedhettek a vér dolgában, mert hát nagy divatban volt akkor az érvágás minden módja; sőt ittak is vért. Úgy mondják a krónikák, hogy büszke Csejte várnak hatalmas asszonya nem volt az egyetlen, a ki embervérben fürdött. Azt is olvassuk már az ókori könyvekben, hogy a bikavér (persze nem az eгри) halálos mérég az embernek; mert hiszen mikor a perzsák közt száműzetésben élő Themistoklest Artaxerxes perzsa király arra szólította föl, hogy a perzsa hadsereget a görögök ellen vezesse, az egykori görög vezér, nem ismerve más menekvést, hogy fajabelije ellen ne kelljen harcolnia, bikavért ivott és ettől hamarosan meg is halt.

Már a XVII. században megpróbálták az orvosok, beteg emberek ereibe állatok véré-

átömleszteni és állítólag sikerült is különféle igen súlyos bajokat báránnyal meggyógyítani. Hogy napjainkban a szeroterápia minő szerepet játszik, arról olvasóink legalább is sokat hallottak; — adja Isten, hogy személyes tapasztalatokat ne szerezzenek maguknak felőle.

Kétségtelenül legérdekesebb a vér felől szerzett újabb vizsgálatok közt az, mely bebizonyította, hogy egyik-másik állatfaj vére a másik állatfaj vérében a vértestecskéket megsemmisíti. Ez a hatalma egyik vérfajnak a másik fölött a vérsavóban, vagyis a szérumban van; mert nem szükséges az erősebb vérből mást, mint a vérsavót használni a kísérlethez, mely azután a gyöngébb vérben levő vértestecskéket föloldja. Nyilván ez az oka annak, hogy többször hirtelen szerencsétlenség történt a vérátömlesztéssel való operációknál; lehettek ugyan más hibák is, de azok nem olyan gyorsan éreztetik eredményüket.

Dieffenbach már 1833-ban elmékedést írt a fölött a tapasztalat fölött, hogy a madarak vérkeringésébe juttatott friss emlősvér az illető madarakat villámgyorsan megöli, mintha csak a legerősebb mérget adták volna be nekik. Hogy az emlősvér a madárvérben galibát okoz, még nem valami rendkívüli dolog, mert tudjuk,

hogy a madárvér piros testecskéi elliptikusok, az emlősvéréi ellenben kerek.

Kiderült azonban, hogy egy állatosztályba tartozó fajok vére is összevesz egymással, ha összekeverik és úgyszólván megeszi a másikat. D a r e m b e r g 1891-ben megmutatta, hogy

A MAGYAR TENGER.

Piros arcú szép menyecske, alföld,
Déliabos kendővel kaczerán,
Zord bércek fiát, hogy meghódítsa,
Csalfa mosoly szép arcán azért van.

Te szép alföld, ne mosolyogj én rám!
Tündérlány az én szívem szerelme;
Ha megcsalnám, háborgó haraggal
Minden habja tán ellenem kelne.

Itt születtem én a közelében;
Még gyermekifjan búvólt engem el
És azóta érte égek folyton,
Mély, ábrándos, örök szerelemmel.

A Balaton ez a szép tündérlány...
Szebb nekem, mint napsütötte róna.
Vonz, leköt szívhódító bájjával
S az ígézet el nem reppen róla.

Gyönyörködve néz Isten is rája. —
Hogy elbúvóljon szívet és szemet:
Gyöngyecsépekből szöve, ide tüzte
Szép hazánkra e drága gyöngyszemet!

Sima tükrén csillogtatja képét
Aranyos jókedvvel az öreg nap;
Majd önfénye szemét kápráztatja
S képe elé egy kőszá felhőt kap.

Nap, utána jó hold és csillagtábor:
Az egész mennyország itt nevet...
Ésti csillag vidáman köszönti
És hajnalban rá bús fényt hinteget.

Buzgányos fejü nádasok közt
Apró szellők vígan kergetőznek;
Pillangó-sereg csapong felettök,
S ki ott tévedt, kivézetik őket.

A víz szélén, lágy habfodrot verve,
Szellők apja, a szél, egyet nyargal;
Kivert hullám csöndes loicsanással
Csókolódzik béka-teknős parttal.

Nő a gyöngye szél ereje gyorsan,
Ott bűnt nyargal már a víz közepén;
Hullámokat ver föl... a halásznép
Hálót von be a vihar közelén.

A zalai part felől sebesen
Égre jönnek halkan döngő felhők.
A háborgó víznek minden esőppje
Hirdeti, hogy a vihar már eljött!

Zord tengervész a Balaton dühe:
Bösz, szilaj, mint ósanyja, a tenger...
S nem csak szélvész korbácsolja őt fel:
Önmagától háborog nem egyszer.

Vad démon viharban a tündérlány!
Ha vést jósol a víz és a határ:
Ljedten fut róla lélekvesztő
S a fehér szárnyú szép halász-madár.

Hatalma szól hullámsapkodás közt
S megbúvó csalfa mosolyában...
S midőn a jégkeble ketté hasad:
A rianás menydörgő szavában!

Dezső Ferencz.